

Херсон: пряма демократія

Результати соціологічного дослідження громадської думки мешканців Херсонської міської громади

Дослідження проведено БО «Фонд громади міста Херсон «Захист» в рамках Програми сприяння громадській активності «Долучайся!», що фінансується Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) та здійснюється Pact в Україні. Зміст продукту є винятковою відповідальністю Pact та його партнерів і не обов'язково відображає погляди Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) або уряду США.

Відтворення та використання будь-якої частини цього продукту в будь-якому форматі, включаючи графічний, електронний, копіювання або використання будь-яким іншим способом з обов'язковим посиланням на джерело.

Загальна інформація про дослідження

Методологія: онлайн-опитування за інтерактивною структурованою анкетною, посилення на яку відправлялося потенційним респондентам із бази даних (дослідницької онлайн-панелі Херсонської громади). Вибірка сформована на основі демографічних показників станом на 1 січня 2022 року. За таких показників похибка дослідження не перевищує 5% з вірогідністю 0.95. У вибірці представлені як херсонці, які зараз знаходяться в громаді, так і ті, хто виїхав з Херсона після 24.02.2022 і перебуває зараз в інших областях України або за кордоном. Офіційні дані щодо міграцій херсонців наразі відсутні, тому немає можливості оцінити представленість у вибірці респондентів за цією ознакою, проте існують підстави вважати, що співвідношення у вибірці респондентів, які залишились в громаді є більшим, ніж у реальності, що може впливати на результати дослідження.

Мета дослідження: вивчення думки херсонців стосовно залучення громадян до процесу прийняття рішень у громаді та застосування інструментів прямої демократії.

Обсяг вибірки: 404 респонденти.

Терміни проведення польового етапу: з 16 по 28 лютого 2024 року.

Замовник дослідження: Фонд громади міста Херсон «Захист».

Виконавці дослідження: Олег Сінаюк (ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, директор), Микола Гоманюк (Херсонське обласне відділення Соціологічної асоціації України, голова), Ігор Даниленко (ТОВ Нью Імідж Маркетинг Груп, аналітик).

Дослідницька група продовжує роботу над збільшенням та вдосконалення онлайн-панелі мешканців Херсонської міської громади з метою її максимального наближення до показників генеральної сукупності і запрошує усіх херсонців долучатися до панелі. Це можна зробити за посиланням: <https://lemur.ua/sign-up>

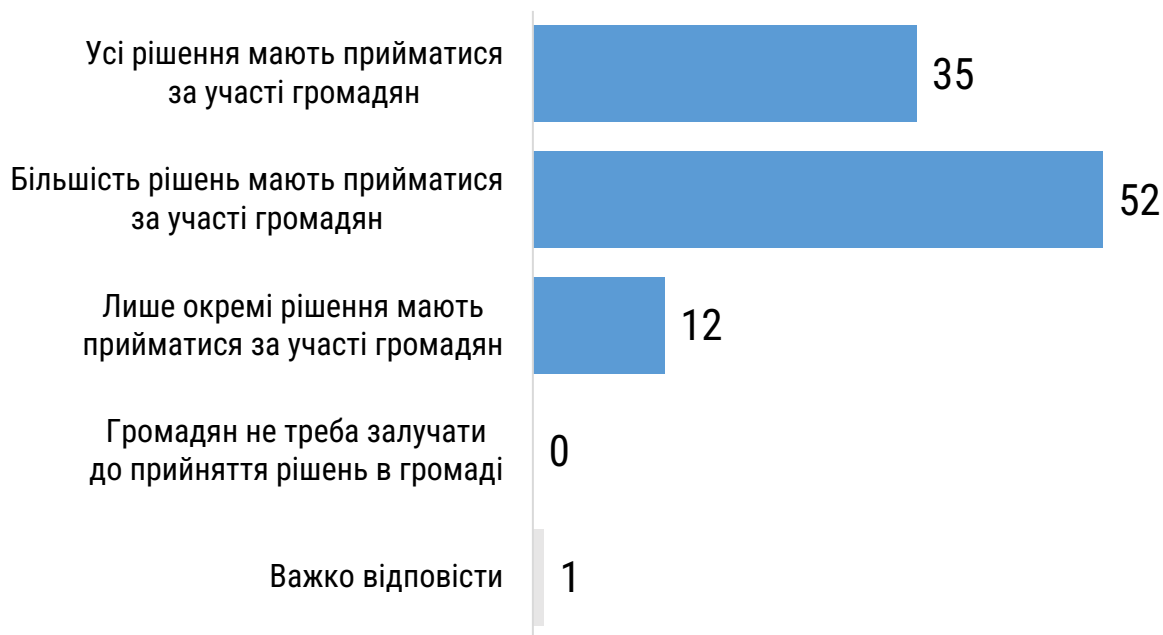
Ключові результати

- Загалом херсонці позитивно ставляться до залучення громадян до процесу прийняття рішень у громаді. На думку більш ніж половини опитаних (52%), більшість рішень у громаді має прийматися за участю громадян. Проте в умовах воєнного стану участь містян у прийнятті рішень в громаді має бути не такою широкою, як у мирний час. В умовах війни більшість рішень у громаді має прийматися за участю громадян вже на думку 41% опитаних.
- Щодо того, хто саме має залучатися до прийняття рішень в громаді, то найбільш розповсюдженою була відповідь, що всі, хто має херсонську реєстрацію незалежно від місця перебування (37%), у тому числі ВПО (62%). Хоча помітна частина й тих, хто вважає, що ті, хто виїхав з громади або люди без херсонської реєстрації, можуть і не залучатися до процесу прийняття рішень в громаді.
- Більшість опитаних має або чітке, або певне, але ще не сформоване уявлення, що таке «пряма демократія» (85% у сумі), і про найбільш розповсюджені її механізми та заходи. Серед найбільш популярних заходів виявилися опитування (62%), громадські слухання і публічні консультації (62%) та петиції (55%). Проте в умовах війни найбільш доречними вважаються опитування (64%) та петиції (61%).
- Більше половини респондентів мали досвід участі в пасивних (дистанційних) заходах прямої демократії, тобто в опитуваннях та електронних петиціях як до початку повномасштабного вторгнення, так і після нього. Проте в активних заходах прямої демократії, таких як громадські слухання, брали участь лише 10% опитаних до повномасштабного вторгнення і 2% - після 24.02.2022.
- Досить активною виявилася участь херсонців у петиціях, проте більше в якості підписантів. Після початку повномасштабного вторгнення 75% респондентів брали в них участь. Знову-таки з них лише 1% були ініціаторами створення петицій, а решта – підписантами.
- Найбільш розповсюдженим приводом для створення петицій було порушення питання щодо присвоєння звання Герой України учасникам бойових дій (73%). Також значна частка учасників петицій обговорювалася різні топонімічні ініціативи: перейменування вулиць та населених пунктів.
- Найбільш важливими темами для обговорення у мирний час виявилася тема розробки стратегії розвитку міста (67%), а під час війни – розподіл бюджету (66%).
- Попри війну результати заходів прямої демократії мають оприлюднюватися – так вважає 83% опитаних.

Розподіл відповідей

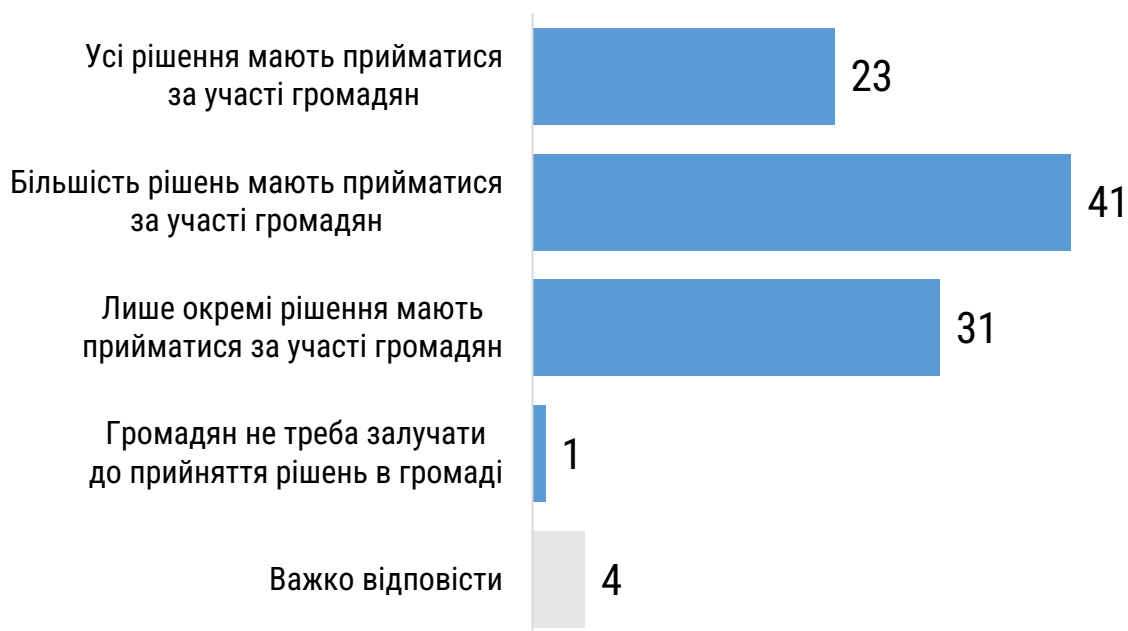
Стосунок до залучення громадян до прийняття рішень в громаді (N=404), %

Q.: Як ви вважаєте, наскільки широко жителі Херсонської міської громади мають залучатися до прийняття рішень в громаді?

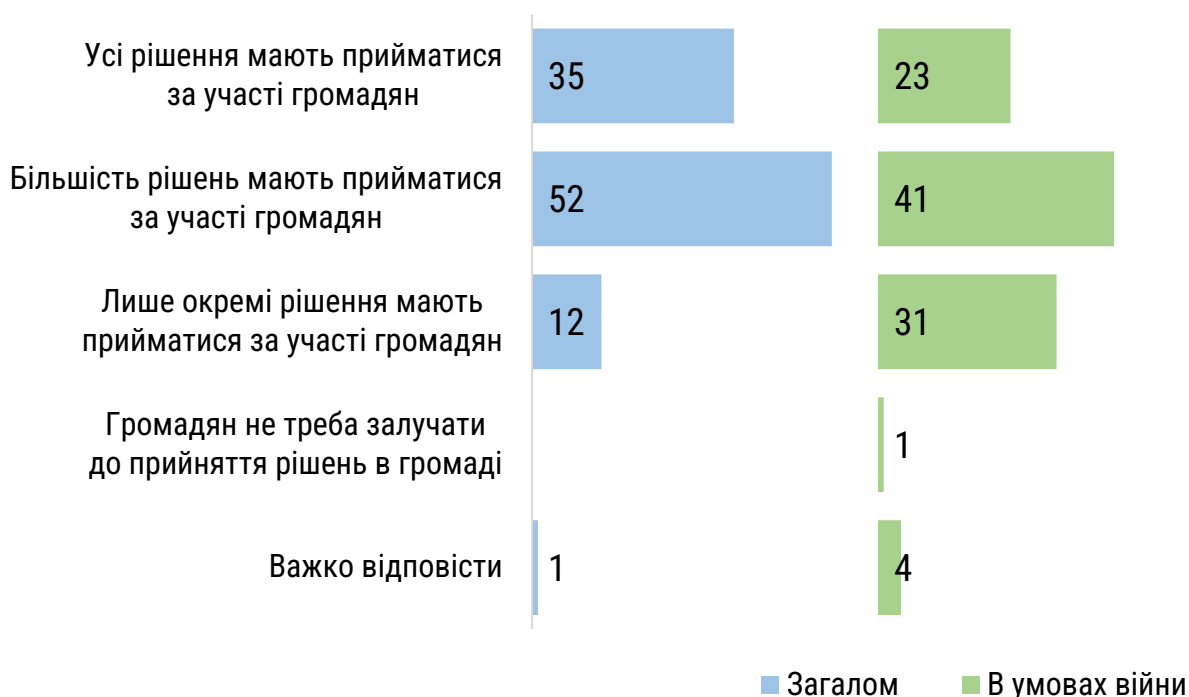

Стосунок до залучення громадян до прийняття рішень в громаді під час війни (N=404), %

Q.: Як ви вважаєте, наскільки широко жителі Херсонської міської громади мають залучатися до прийняття рішень в громаді в умовах війни?

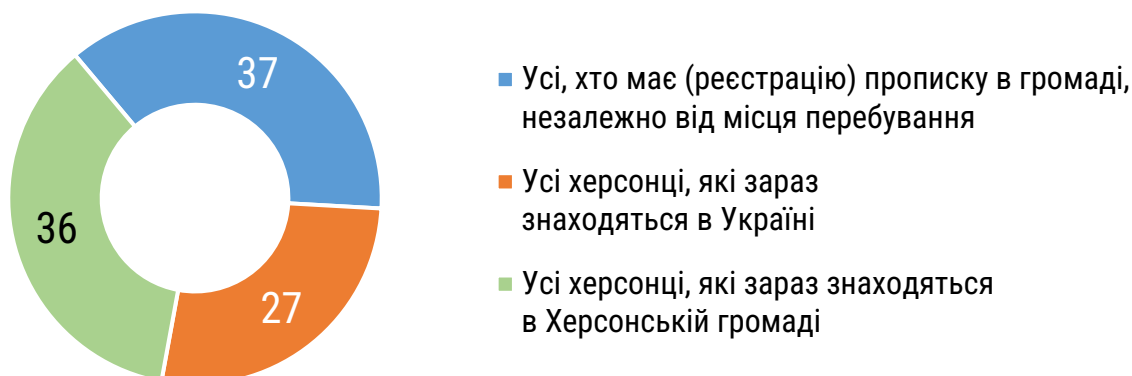

Порівняння стосунку до залучення громадян до прийняття рішень в громаді в різних умовах (N=404), %

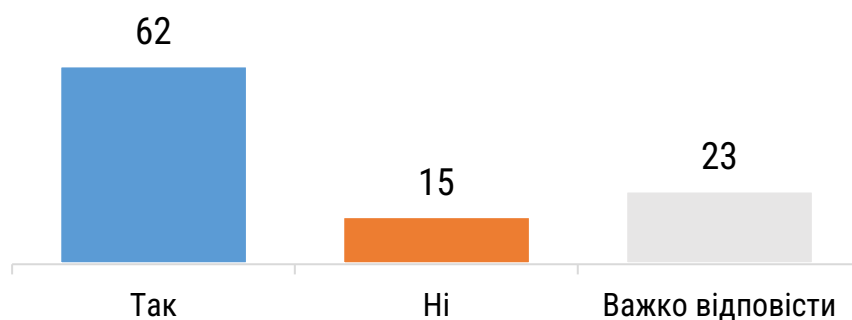
Учасники процесу прийняття рішень в Херсоні (N=404), %

Q.: Як ви вважаєте, хто має залучатися до прийняття рішень в Херсонській міській громаді?

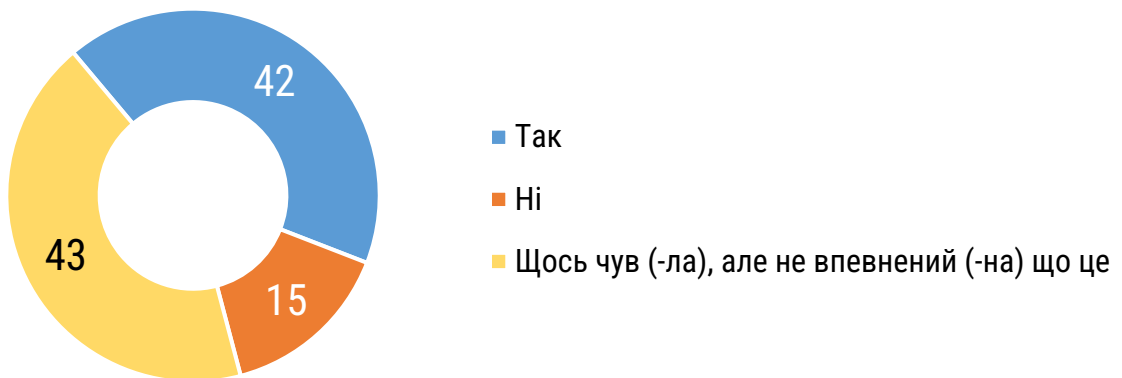
Участь ВПО у процесу прийняття рішень в Херсоні (N=404), %

Q.: Чи мають ВПО, які зареєстровані в Херсоні, залучатися до прийняття рішень в Херсонській міській громаді?

Знання змісту поняття «пряма демократія» (N=404), %

Q.: Чи знаєте ви, що таке «пряма демократія»?

Сприйняття заходів прямої демократії (N=404), %

Q.: Пряма демократія – це така форма влади, за якої владні рішення приймаються за участю усіх громадян. Проведення яких заходів прямої демократії в Херсонській міській громаді ви вважаєте доречними (в принципі)?

*Множинний вибір

Інші відповіді: громадські експертизи, громадський моніторинг; обов'язково мають бути опції дистанційної участі у громадських обговореннях, наприклад, опитування з реєстрацією через Дію; прямий вплив на рішення органів влади.

Порівняння сприйняття заходів прямої демократії в різних умовах (N=404), %

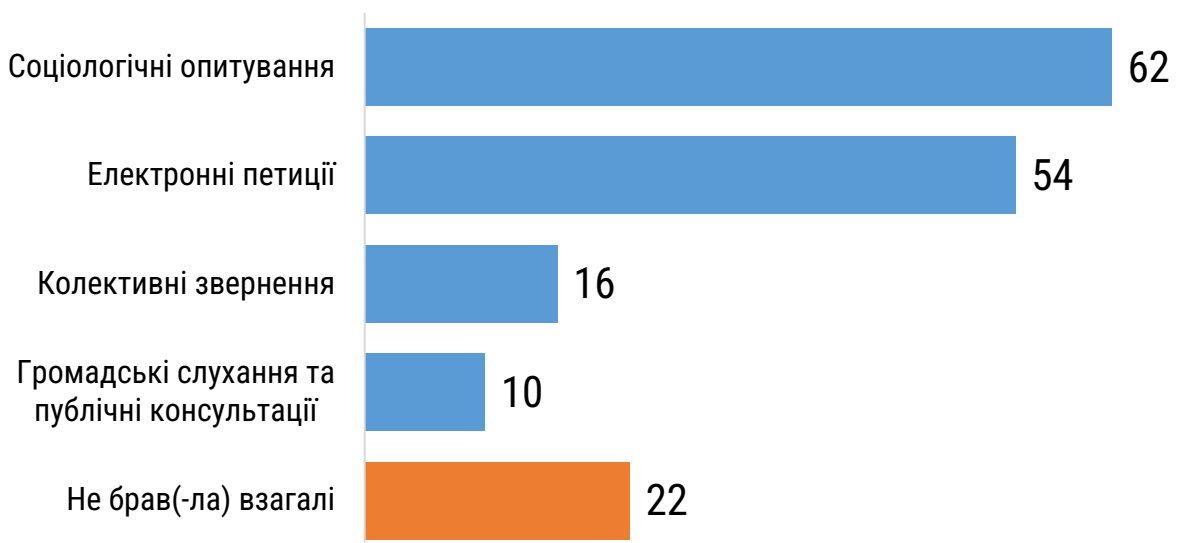
Q.: Проведення яких заходів в Херсонській міській громаді ви вважаєте доречними під час війни?

*Множинний вибір

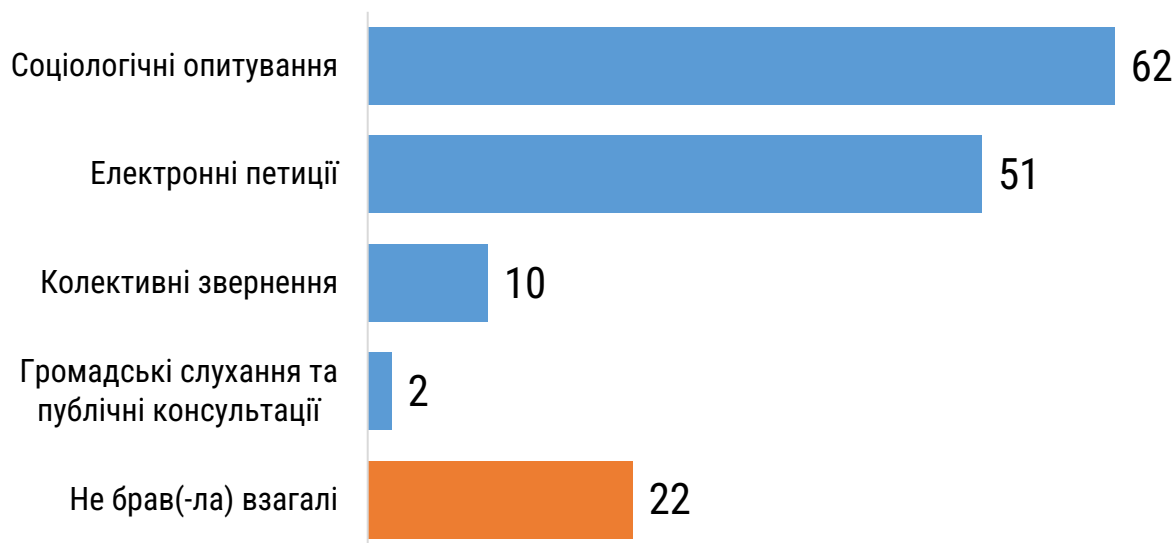
Досвід участі у заходах прямої демократії (N=404), %

Q.: Чи брали ви участь в наступних заходах (ініціативах), які стосуються Херсонської громади до 24 лютого 2022 року?

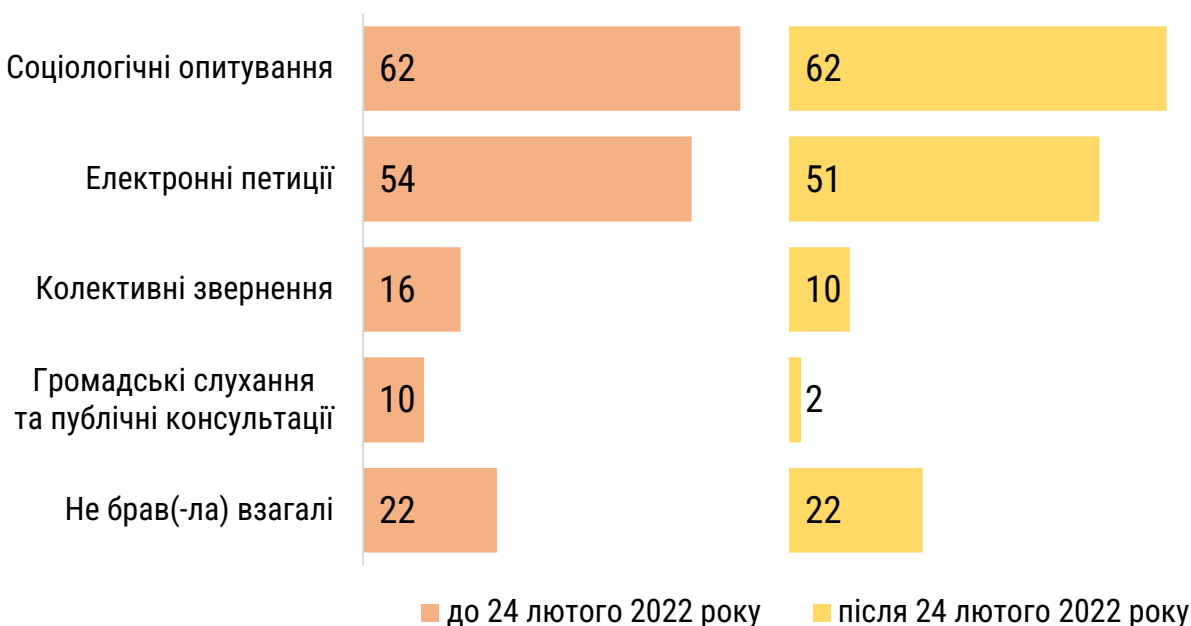

Досвід участі у заходах прямої демократії після 24 лютого 2022 року (N=404), %

Q.: Чи брали ви участь в наступних заходах (ініціативах), які стосуються Херсонської громади після 24 лютого 2022 року?

Порівняння досвіду участі у заходах прямої демократії до і після 24 лютого 2022 року (N=404), %

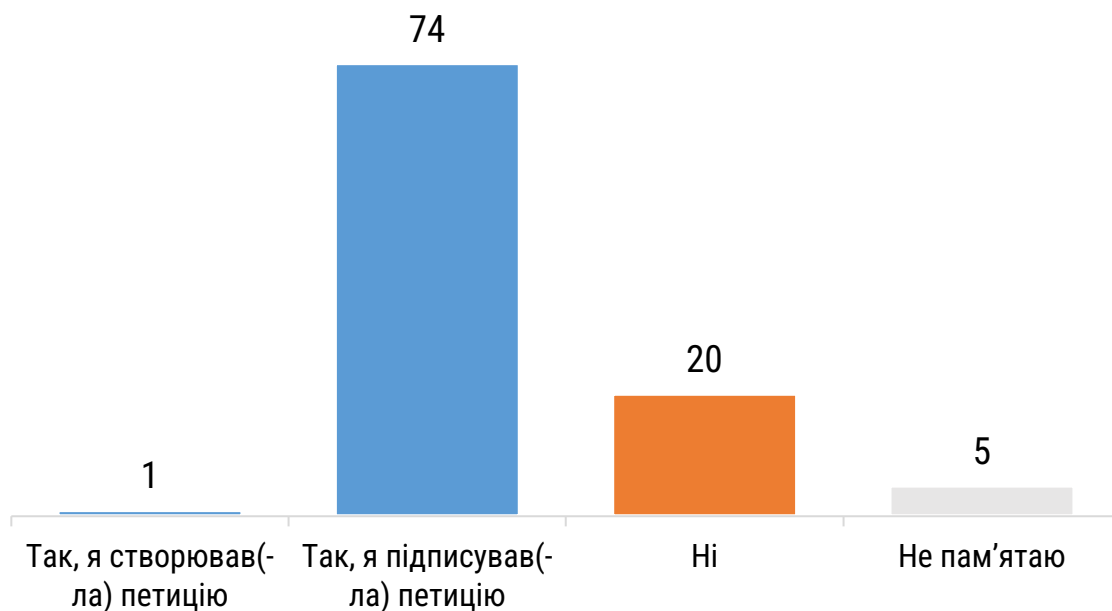

Досвід участі у петиціях (N=404), %

Q.: Зараз набули популярність електронні петиції громадян. Чи брали ви участь в петиціях після 24 лютого 2022 року?

*Множинний вибір

Зміст петицій

Q.: Чого стосувалися ці петиції?

*Множинний вибір

Інші відповіді: вакцинація; звільнення чиновників; запобігання корупції; переспрямування бюджетних коштів (на ЗСУ); збереження виплат ВПО тощо.

Тематика обговорень та консультації з громадськістю

Q.: З яких питань, на вашу думку, місцевим органам влади обов'язково потрібно проводити обговорення/консультації (в принципі)?

*Множинний вибір

Інші відповіді: відновлювання зруйнованих будинків; усе, що стосується громади та громадян.

Тематика обговорень та консультації з громадськістю під час війни

Q.: З яких питань, на вашу думку, місцевим органам влади обов'язково потрібно проводити обговорення/консультації в умовах війни?

*Множинний вибір

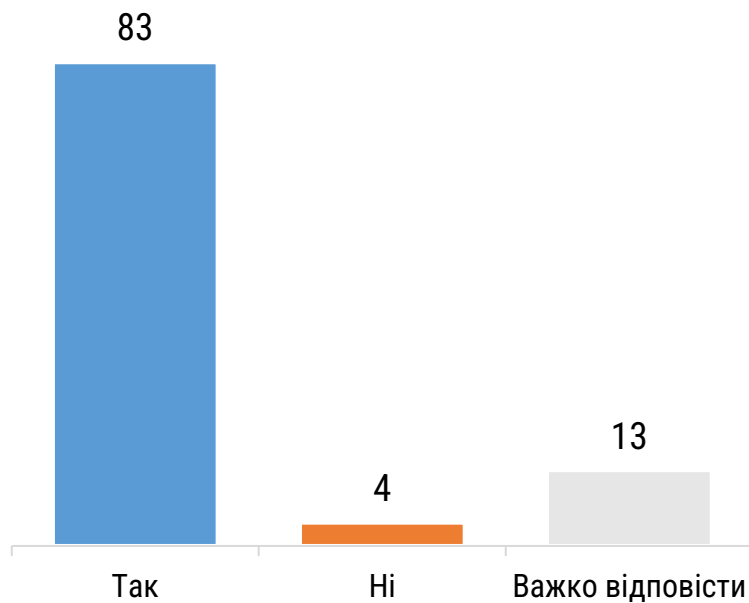
Інші відповіді: Відновлення міста після обстрілу; усіх, крім військових справ.

Порівняння тематики обговорень та консультації з громадськістю у різний час

Стосунок до оприлюднення результатів обговорень та консультації з громадськістю під час війни

Q.: Чи повинні під час війни оприлюднюватися результати проведених заходів прямої демократії?

Досвід участі в організаціях громадянського суспільства

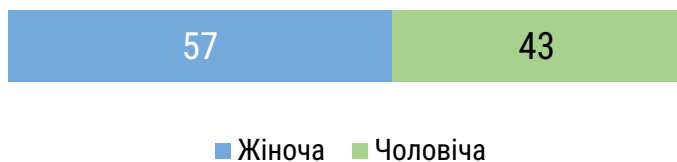
Q.: Чи є ви зараз учасником (учасницею) наступних груп громадян?

*Множинний вибір

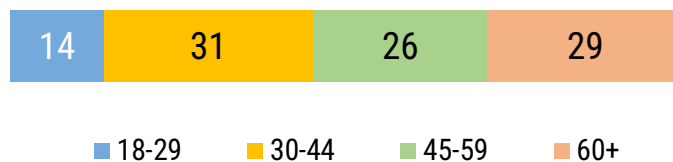

Портрет респондентів

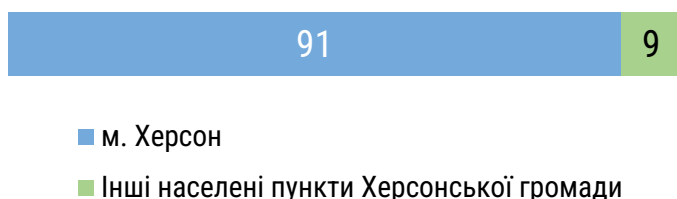
Стать, %

Вік, %

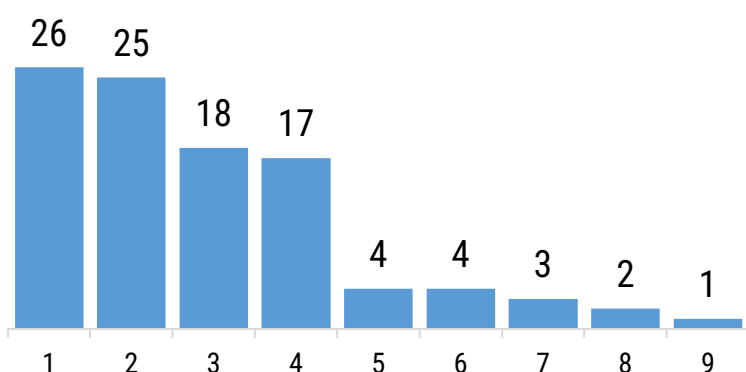
Проживання до 24.02.2022, %

Проживання зараз, %

Тип зайнятості на даний час, %

1. Пенсіонери
2. Безробітні, зайняті домашнім господарством, доглядом за дітьми
3. Працюють на ДЕРЖАВНОМУ чи КОМУНАЛЬНОМУ підприємстві / установі / організації
4. Працюють за наймом у ПРИВАТНІЙ компанії / підприємстві / організації
5. Фрілансери / самозайняті
6. Студенти
7. Підприємці
8. Волонтери
9. Інше

Переселенці в інших областях України, %

Одеська	9
м. Київ	4
Київська	4
Дніпропетровська	3
Вінницька	3
Миколаївська	3
Рівненська	2
Черкаська	1
Івано-Франківська	1
Львівська	1
Інші області	4
Разом	34

Переселенці за кордоном, %

Польща	3
Велика Британія	2
Німеччина	2
Румунія	1
Чехія	1
Інші країни	2
Разом	11